

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 50/2001

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Β΄
Συνεδρίαση της 31ης Ιανουαρίου 2001

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Κωνσταντίνος Βολτής,
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι : Π. Κισσούδης, Θ. Ρεντζεπέρης,
Νικ. Μαυρίκας, Χρ. Θωμόπουλος,
Ευ. Τριπάς, Δημ. Αναστασόπουλος,
Χρ. Παπαδόπουλος, Β. Χασαπογιάννης.

Πάρεδροι (γνώμες χωρίς ψήφο): Ανδρ. Χαρλαύτης, Παρ. Βαρελάς,
Ευάγγ. Σκαλτσά

Εισηγητής : Πασχάλης Κισσούδης

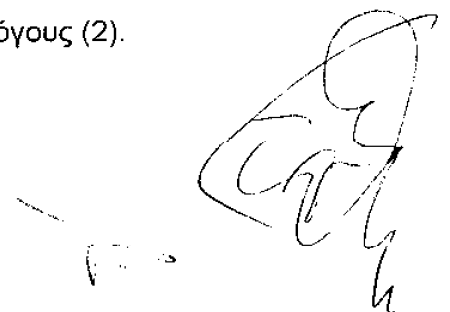
Αριθμ. ερωτήματος: ΔΙΔΑΔ/Φ53/429/238222/3.1.2000
Γενικής Γραμματείας Δημόσιας
Διοίκησης του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται αν μητέρα υπάλληλος, η οποία δικαιούται άδεια ανατροφής παιδιού σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 53 παρ.2 του Υπαλληλικού Κώδικα, μπορεί κατ' αρχήν να λάβει τμήμα της άδειας αυτής και στην συνέχεια, σε χρόνο που θα επιλέξει η ίδια, να την διακόψει και να ζητήσει την υπαγωγή της στο καθεστώς μειωμένου ωραρίου της αυτής διάταξης ή και να ζητήσει την χορήγηση του υπολοίπου της παραπάνω άδειας σε χρόνο μεταγενέστερο.

Επί του ερωτήματος αυτού το Τμήμα έχει την παρακάτω γνώμη:

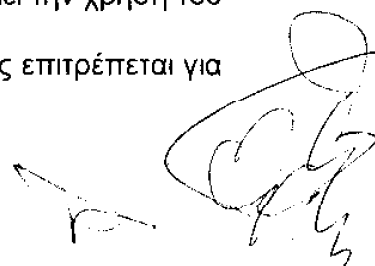
I. Στο άρθρο 53 «Κώδικα Καταστάσεως Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», που κυρώθηκε με τον νόμο 2683/1999 (ΦΕΚ.Α' 19), ορίζονται τα εξής: **1.** Η προβλεπόμενη από την παρ.2 του άρθρου 51 άδεια χορηγείται υποχρεωτικά, χωρίς γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου, όταν πρόκειται για ανατροφή παιδιού ηλικίας έως και έξι (6) ετών. **2.** Στις μητέρες υπαλλήλους ο χρόνος μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως, εφόσον έχουν τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχουν τέκνα ηλικίας από δύο (2) έως τεσσάρων (4) ετών. Η μητέρα υπάλληλος δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του κατά το προηγούμενο εδάφιο μειωμένου ωραρίου. **3.** Όταν ο ένας γονέας λάβει άδεια της παρ.1, ο άλλος δεν έχει δικαίωμα να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παρ.2 για το ίδιο διάστημα. **4.** Σε περίπτωση διάστασης, διαζυγίου, χηρείας ή γέννησης τέκνου χωρίς γάμο των γονέων του, την άδεια της παρ.1 δικαιούται ο γονέας που ασκεί την γονική μέριμνα. **5...6....** Εξ άλλου κατά τις παρ.1 και 2 του άρθρου 51 του αυτού κώδικα, επιτρέπεται η χορήγηση στον υπάλληλο μετά από αίτησή του άδειας άνευ αποδοχών, εφόσον οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιτρέπουν. Η άδεια αυτή δεν μπορεί να υπερβεί τον ένα (1) μήνα εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους (1) και στους υπαλλήλους επιτρέπεται η χορήγηση άδειας άνευ αποδοχών συνολικής διάρκειας έως δύο (2) ετών, ύστερα από αίτησή του και γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, για σοβαρούς ιδιωτικούς λόγους (2).

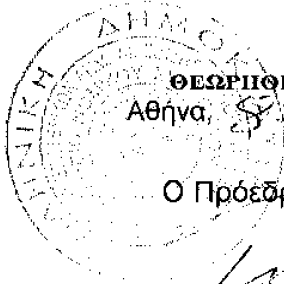
II. Από τις παραπάνω διατάξεις, όπως αυτές ερμηνεύτηκαν κατά ένα μέρος με την υπ' αριθ. 656/2000 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., με σαφήνεια προκύπτει ότι κατ' αρχήν η μητέρα υπάλληλος έχει την διακριτική ευχέρεια να επιλέξει ένα από τα προβλεπόμενα από αυτές ευεργετήματα και συγκεκριμένα να επιλέξει το μειωμένο κατά δύο κα μία ώρες, ανάλογα με την ηλικία του παιδιού της, ωράριο ή την άδεια των εννέα μηνών με αποδοχές για την ανατροφή του, επιπροσθέτως δε, μετά από όλα αυτά, και την άδεια των δύο ετών χωρίς αποδοχές, εφόσον το παιδί της δεν έχει υπερβεί τα έξι συνολικά χρόνια. Και περαιτέρω ότι επιλογή του ενός από τα ευεργετήματα αυτά εκτός του ότι συνεχίζεται μέχρι την κανονική του λήξη, αυτομάτως αποκλείει την χρήση του ετέρου, ενώ από το άλλο μέρος ρητά δεν επιτρέπεται η παράλληλη χρήση αυτών και από τους δύο μαζί γονείς και δεν απαγορεύεται όταν πρόκειται για διαστήματα διαφορετικά (Έτσι Αν. Τάχος στην Ερμηνεία του Υπαλληλικού Κώδικα υπ' άρθρο 53 σελ. 494). Σύμφωνα με την εγκύκλιο διαταγή του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. η άσκηση του δικαιώματος συνδέεται με προγραμματισμό (αίτηση εντός ορισμένου χρόνου) ώστε να μην παρεμποδίζεται και η ομαλή λειτουργία της υπηρεσίας. Πλην όμως από το πνεύμα εύνοιας προς την μητέρα που φαίνεται πως υπερισχύει για τη θέσπιση των ανωτέρω διατάξεων, σε συνδυασμό και με την συνταγματική από το άρθρο 21 (του Συντάγματος) προστασία του γάμου, της παιδικής ηλικίας και της οικογένειας γενικώτερα, πρέπει να θεωρηθεί πως επιτρέπεται και δεν εμποδίζεται υπέρβαση του κανόνα, όταν το συμφέρον του τέκνου και της οικογένειας το υπαγορεύουν. Έτσι η επιλογή του μειωμένου λ.χ. ωραρίου δεν αποκλείει στην συνέχεια την διακοπή του και την προτίμηση του

μέρους εννεάμηνης άδειας ανατροφής παιδιού που απομένει, εν τέλει δε και την χορήγηση της διαιτούς άδειας χωρίς αποδοχές, όταν πρόκειται για παιδί έως και έξι ετών, εφόσον άμεση και απρόβλεπτη ανάγκη ή άλλοι λόγοι ανώτερης βίας, που θα ελέγχονται αυστηρά από την Υπηρεσία και δεν θα δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στην λειτουργία της, καθιστούν αναπόφευκτη ή και επιτακτική την αλλαγή στην προτίμηση που αρχικά δηλώθηκε. Την άποψη άλλωστε αυτή της εύνοιας προς την μητέρα και της συμπαράστασης προς το πρόσωπό της φαίνεται να ενισχύουν και ποικίλες άλλες διατάξεις κατεσπαρμένες σε διάφορα νομοθετήματα, όπως αυτή του άρθρου 13 παρ.8 του Ν.1566/1985 που απαλλάσσει τις εκπαιδευτικούς μητέρες παιδιού μέχρι δύο ετών από την υποχρέωση παραμονής στο σχολείο πέρα από τις ώρες διδασκαλίας για την εκτέλεση έργων διοίκησης, του άρθρου 30 παρ. 14 του Ν.2083/1992 όπου υπάρχει πρόβλεψη για καθορισμό, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μειωμένου ωραρίου για τις μητέρες εκπαιδευτικούς κατά δύο ώρες εβδομαδιαίως για τα δύο πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού κ.ο.κ.

III. Εν όψει των όσων προεκτέθηκαν, συνεπώς, το Τμήμα ομόφωνα γνωμοδοτεί πως η ορθή απάντηση στο ερώτημα που αναφέρεται στην αρχή είναι ότι, η μητέρα υπάλληλος που δικαιούται την άδεια ανατροφής παιδιού κατά το άρθρο 53 παρ.2 του Υπαλληλικού Κώδικα, μπορεί κατ' αρχήν με βάση τις ανάγκες της, όπως αυτή τις εκτιμά, να επιλέξει ένα από τα δύο ευεργετήματα του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας των εννέα μηνών με αποδοχές. Η επιλογή όμως αυτή του ενός αυτόματα αποκλείει την χρήση του άλλου και μόνον κατ' εξαίρεση και για λόγους πολύ σοβαρούς επιτρέπεται για

μία μόνον φορά η αλλαγή στην πρώτη προτίμηση, όταν αντί του μειωμένου ωραρίου ζητείται η χρήση της άδειας που απομένει.

ΘΕΩΡΗΣΗΚΕ
Αθήνα, 2. 2001

Ο Πρόεδρος

Κων/νος Βολτής
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής
Πασχάλης Κισσούδης